Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

TEOLLINEN YHTEISTYÖ - IP

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 8.3.2017

HN Jari Takanen / PLM

TEOLLINEN YHTEISTYÖ

- Maan puolustuksen ja turvallisuuden kannalta keskeisissä puolustushankinnoissa voidaan käyttää teollisen yhteistyön (ent. vastakaupat) järjestelyjä.
- Koti- ja ulkomaisen puolustusteollisuuden tiiviin ja pitkäkestoisen yhteistyön avulla turvataan sotilaallista huoltovarmuutta sekä varmistetaan kriittisen teknologian saatavuus kaikissa olosuhteissa.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ

- Teollinen yhteistyö voi nykysääntöjen mukaan kohdistua vain puolustus- ja turvallisuussektoriin, siviilituotteiden ja -palveluiden sisällyttäminen järjestelyihin ei ole mahdollista.
- Teollista yhteistyötä voidaan toteuttaa joko suorana tai epäsuorana. Yhteistyön tulee pääsääntöisesti kohdistua Suomen puolustuksen kriittisille suorituskyky- ja teknologia-alueille, jotka ovat määritelty keväällä 2016 julkaistussa valtioneuvoston periaatepäätöksessä Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan turvaamisesta.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ

- Teollisen yhteistyön velvoitteen tarpeellisuus ja laajuus arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Perusteiden on täytettävä SEUT 346 artiklan edellytykset valtion keskeisten turvallisuusetujen turvaamisesta.
- Teollisen yhteistyön velvoitteen asettamisesta tehdään puolustusministeriön toimesta erillinen päätös ja sen asettamisesta ilmoitetaan viimeistään tarjouspyynnön yhteydessä.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ

- VN Periaatepäätös, IP säännöt jne: Suomessa säilytettävä tarvittava teknologinen osaaminen, järjestelmien elinjakson hallinta, tuotanto, tutkimus ja kehitys, suunnittelu sekä integraatio- huolto-, ylläpito- ja vauriokorjauskyky kaikissa oloissa. Suvereniteettinäkökulmasta kriittisten järjestelmien ylläpitokyvyn on oltava Suomessa.
- Osattava itse arvioida hankittavaan järjestelmään kohdistuvat esim. rasituksen aiheuttamat riskit ja tarvittavat ylläpitotoimet.
- Hankittavan järjestelmän tulee olla kustannus- tehokas operoida ja IP on tähän yksi intrumentti. IP on pv:n nykyrakenteessa välttämätöntä.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ

- Ensin määriteltävä siis ehdottomat kansalliset huoltovarmuusvaatimukset järjestelmäkohtaisesti.
- Sitten linjattava miten välttämätön / tarpeellinen huoltovarmuus hankitaan.
- Teollinen yhteistyö on yksi keskeinen keino huoltovarmuuden hankkimiseksi.
- Osa huoltovarmuudesta on mahdollista hankkia rahalla, mutta on myös kriittisiä kykyjä, jotka edellyttävät IP:n hyödyntämistä (parempi neuvotteluasema).

TEOLLINEN YHTEISTYÖ - TIIVISTYS 1

- Euroopan Komission lähtökohta: Teollinen yhteistyö (IP) vääristää vapaita markkinoita.
- Laki julkisista turvallisuus- ja puolustushankinnoista 2012, taustalla EU:n puolustus- ja turvallisuushankintadirektiivi.
- IP rajoittaa vapaiden markkinoiden toimintaa ja rikkoo EU:n perussopimusta.
- Ei saa vääristää siviilituotteiden markkinoita, siviilisektorin IP ei enää mahdollista.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ - TIIVISTYS 2

- Pitää argumentoida puolustussyillä, tavoitteiden liityttävä suoraan puolustuksen tarpeisiin ja turvaamiseen, sotilaalliseen huoltovarmuuteen. Osoitettava liittyminen keskeisiin kansallisiin turvallisuusetuihin.
- Yksi keino tukea suoritus- ja ylläpitokyvyn hankintaa puolustusvoimille kriisiaikana.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ - TIIVISTYS 3

- Tavoitteena ei voi olla viennin, talouden tai työllisyyden edistäminen.
- Vaikuttaa toki välillisesti työllisyyteen, mutta ei voi olla toiminnan päämäärä.
- IP keskeinen päätöksentekokriteeri. Toisaalta vain optimaalisen hankinnan mahdollistava järjestely, ei itsetarkoitus.

TEOLLINEN YHTEISTYÖ - VTV

- ”Puolustusministeriön vastuulla oleva HX -hankkeen teollisen yhteistyön valmistelu on selvityksen perusteella laadukasta. Teollisen yhteistyön tarve on uskottavasti argumentoitu ja johdonmukaisesti esitetty.”
- ”Puolustusministeriö on valmistelussa panostanut korkealaatuisten selvitysten tilaamiseen tutkijoilta ja teollista yhteistyötä koskevat valmistelumuistiot ovat hyvin argumentoituja.”

IP MUUTOSPROSESSISSA

IP => 2011

- Puolustusvälinemarkkinat kansallisen päätännän piirissä
- Taloudelliset argumentit

- Työpaikkoja Suomeen
- Teknologian siirto teollisuudelle
- Huoltovarmuus yhteiskunnallista
- IP velvoite 100 % kauppasummasta
- Hyötyjä suomalaiselle teollisuudelle

IP 2012 =>

- PUTU-direktiivi ja -laki estävät IP:n mutta SEUT 346 mahdollistaa sen
- Puolustusargumentit (suoritus- ja ylläpitokyvyt kriisiaikana)
- Osaamista Suomeen
- Teknologian siirto kriisivalmiuteen
- Huoltovarmuus sotilaallista
- IP kohdistuu kriittisten suorituskykyjen turvaamiseen
- Hyötyjä yritysten kautta puolustukselle